

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning.

SYNSPUNKT

Fjernvarmesektoren går forrest i udfasningen af russisk naturgas

Af **John Elmertoft** 8. september kl. 05:30

Illustration: Nils Rosenvold/Dansk Fjernvarme.

Naturgas er ikke længere det sexede alternativ for fjernvarmesektoren. Nu er det synonym med klimakrise, høje varmeregninger og Ruslands krig i Ukraine. Naturgassen skal udfases i opvarmningen, også i fjernvarmesektoren, skriver John Elmertoft, der er seniorkonsulent i Dansk Fjernvarme, i dette synspunkt.

John Elmertoft
Seniorkonsulent, Dansk Fjernvarme

Tilbage i 1979 blev det besluttet ved lov at etablere det danske

naturgasforsyningssystem for at komme oliekriserne i 1970'erne til livs.

Nu, i 2022, står Danmark ikke længere i en oliekrise, men en naturgaskrise, der accelererer tempoet for at udfase opvarmning med naturgas, ligesom man ønskede at gøre med olie i 1970'erne.

Ligesom oliekriserne var naturgaskrisen svær at forudse, og en plan om en ellers fredelig omstilling fra naturgas til andre vedvarende energikilder har derfor taget fart og skubbet sig meget i forhold til bare et år siden.

Fjernvarmesektoren udfaser naturgas

Historisk blev mange fjernvarmeværker i slutningen af 1980'erne og starten af 1990'erne pålagt at benytte naturgas som brændsel, fordi Danmark havde så let adgang til naturgassen, og fordi prisen var lav.

Kun indtil for nylig har de fjernvarmeværker stadig været underlagt at bruge naturgas som brændsel. Det var først i 2020 med klimaaftalen, at der blev åbnet for, at værkerne kunne udskifte naturgassen med investeringer i vedvarende energikilder.

Siden er fjernvarmesektoren kommet langt med at udfase naturgas som varmekilde. I 2021 var 12 procent af den danske fjernvarmeproduktion baseret på naturgas.

Seneste tal fra Evida viser, at naturgasforbruget hos fjernvarmeselskaber er reduceret med 28 procent i første halvår af 2022 sammenlignet med samme periode sidste år.

Det er blandt andet de høje energipriser lige nu og udfasningen af russisk naturgas, der er med til at fremskynde processen for at etablere flere vedvarende energikilder i fjernvarmeproduktionen.

Oksbøl Varmeværk skifter naturgassen ud

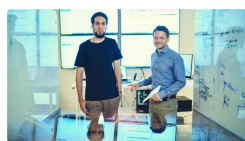
Et eksempel på et sådant værk, der bevæger sig mere og mere væk fra naturgas, er Oksbøl Varmeværk i det vestjyske. I 1990'erne blev værket pålagt af blive et kraftvarmewærk med naturgas som brændsel, og det var der god fornuft i dengang.

Værket producerede en betydelig andel af varmen på gasmotoren og benyttede gaskedlen, når elpriserne var lave, normalt om natten og i weekenderne.

Fjernvarmen er længe blevet rost for at levere en fleksibel og stabil varmforsyning, fordi varmewærker opererer med flere varmekilder. Dermed er det muligt at producere fjernvarme med den varmekilde på det pågældende tidspunkt på dagen, hvor det er billigst.

Når et varmewærk kun har ét såkaldt "ben" at stå på, så er varmeproduktionen udsat for prisstigninger vedrørende varmekilden. Det ser vi for eksempel nu, hvor fjernvarmewærker med primært naturgas eller el som varmekilde har skyhøje fjernvarmepriser.

Netop derfor er det stadig vigtigt, at fjernvarmesektoren bevarer den brede fleksibilitet i valget af varmekilder for varmeproduktionen. Det er det, der sikrer en stabil og rentabel forsyning nu og i fremtiden.

SPONSERET INDHOLD

Hård beslutning i klassisk software-dilemma løste forretningskritisk situation i 3Shape

For netop at få flere ben at stå på med hensyn til varmeproduktionen installerede Oksbøl Varmeværk 10.000 kvadratmeter solvarme i 2010 som supplement til naturgassen. I 2013 blev solvarmeanlægget udbygget til 15.000 kvadratmeter (max effekt cirka 10 megawatt).

2020 ændrede spillepladen for fjernvarmesektoren

Ved vedtagelsen af Klimaaftale om industri og energi i 2020 blev brændselsbindingen til naturgas samt kraftvarmekravet ophævet for fjernvarmeproducenter.

Ligeledes er der en stærkt motivation for hele fjernvarmesektoren at udfase fossil brændsel og være 100 procent klimaneutral i 2030. For et varmeværk som Oksbøl var en af vejene væk fra den fossile naturgas en elkedel, og i 2021 blev en 8 MW elkedel installeret på værket.

Fra at fyre 100 procent med naturgas i 2009 bestod varmekilderne i 2021 af 15 procent solvarme, 22 procent elkedel og 63 procent naturgas.

Elkedlen har således overtaget grundlasten i vintermånederne sammen med gasmotorerne frem for gaskedlerne. Om sommeren, hvor solen skinner holdes gasmotorerne og elkedlen i ro, mens solen opvarmer vandet.

Den fossile og russiske naturgas skal udfases helt i fjernvarmeproduktionen, hvor der på sigt kun vil blive benyttet naturgas eller biogas som spidslast, når der er rigtig koldt. For at udfase naturgassen yderligere i sin varmeproduktion har Oksbøl skrevet under på en fliskedel, der forventes at være driftsklar i ultimo 2023.

En spændende tid for fjernvarmesektoren

Oksbøl Varmeværk er et eksempel på, hvordan mange varmeselskaber lige nu omstiller deres varmeproduktion på den ene eller anden måde.

I medier landet over popper der ofte historier op om varmeværker, der enten arbejder på overskudsvarme fra lokale leverandører, investerer i store varmepumper eller udvider biomasseanlæg.

I fremtiden vil nye muligheder også byde sig, som fjernvarmesektoren allerede nu gør klar til at være medspiller på. Det er for eksempel CO₂-fangst, som Vestforbrænding arbejder med gennem deres ansøgning til den statslige CCS-støttepulje.

I Aarhus er forarbejdet og første spadestik til et stort geotermianlæg på tegnebrættet. I Esbjerg er der indgået aftale om levering af overskudsvarme fra de PtX-anlæg, der skal ligge på Esbjerg Havn til DIN Forsyning.

Altså er fjernvarmesektoren ikke kun godt i gang, men allerede langt fremme med at sikre en 100 procent klimaneutral fjernvarme i 2030.

Vil du bidrage til debatten med et synspunkt? Så skriv til vores PRO debatredaktion på pro-sekretariat@ing.dk

Fjernvarme

Vedvarende energi

Naturgas